

O světových karmických bytostech

Sergej O. Prokofjev

V přednášce z 10. ledna 1915 hovořil Rudolf Steiner při pozorování duchovně-historického vývoje nadmyslové bytosti Anthroposofie podrobněji o tom, že „za touto bytostí“ stojí ve vyšších světech ještě vyšší bytost, kterou charakterizoval takto: „A v pozadí je pak teprve to, co je ještě nadmyslovější než tato bytost [Anthroposofia], která se vyvíjí jako člověk, ale jako člověk, u kterého je jeden rok dlouhý jako jedno století: 1 za ní stojí bytost, která se vyvíjí tak, že *jejím vnějším výrazem je náš osobní osud*, jak ho neseme ještě delšími obdobími, od vtělení ke vtělení. V této [bytosti] žijí duchové řídící náš vnější osud, o nichž musíme říci, že je pro ně jedno století rovno jednomu roku. Tak vidíte, jak tu nahlížíme téměř do rozvrstvení bytostí ...“

Abychom lépe pochopili tato slova, která charakterizují vnitřní povahu této duchovní bytosti, již také můžeme nazvat „menší karmickou bytostí“, je třeba si vzpomenout na to, že v celku lidského osudu, lidské karmy, působí neustále *všechny* božsko-duchovní bytosti, to znamená *všech devět hierarchií*, které tvoří náš kosmos: „Tato lidská karma je nejprve pozadím, závěsem, jakýmsi závojem. Jestliže pohlédneme za tento závoj, pak tam tkají a pracují a působí a konají archai, archandělé, andělé; kyriotetes, dynamis, exusiai; serafíni, cherubíni, trůnové.“

Tak je také tato „menší karmická bytost“, tak jako Anthroposofia, posledním a současně lidstvu nejbližším článkem kosmické bytosti, která je ještě mocnější a obsáhlejší než sama Nebeská Sofie. Pokud ji srovnáme s Nebeskou Sofií, jež se na Zemi zjevuje prostřednictvím Anthroposofie, můžeme dospět k následujícímu výsledku. Na bytosti Nebeské Sofie se účastní *šest* kategorií hierarchických duchů, od andělů až po duchy moudrosti (kyriotetes); působení tří nejvyšších kategorií, které patří k první hierarchii, je zatím pro ni jen jakýmsi cílem nebo ideálem, přičemž úplné sjednocení s nimi ji čeká teprve v budoucnu, v éonech Jupiteru, Venuše a Vulkánu. Na „velké karmické bytosti“ se ale účastní nejen všech šest hierarchických článků, které také tvoří Nebeskou Sofii, ale ještě jeden vyšší, sedmý článek, který se skládá z duchů vůle neboli trůnů, s jejichž činností na starém Saturnu se začala formovat karma našeho kosmu. Trůnové, kteří patří k první hierarchii, také otevírají dvěma nejvyšším kategoriím duchů první hierarchie (cherubínům a serafínům) bezprostřední přístup k nitru této bytosti.

Proto lze říci, že se na této „karmické bytosti“ podílí na rozdíl od Nebeské Sofie *všech devět* kategorií hierarchických duchů, a tak dosahuje svým nejvyšším článkem do sféry božské Trojice, která vytvořila náš kosmos s pomocí devíti hierarchií. Proto je působení božské Trojice v této karmické bytosti jiné než v Nebeské Sofii, protože s ní žije způsobem odpovídajícím vlastnímu rozčlenění Trojice. Tak „v karmické bytosti“ působí prostřednictvím první hierarchie (serafínů, cherubínů, trůnů) především síly Otcovy; prostřednictvím druhé (kyriotetes, dynamis, exusiai) síly Synovy; a prostřednictvím třetí hierarchie (archai, archandělů, andělů) síly Ducha Svatého, jak to Rudolf Steiner vyjádřil v meditaci Základního kamene.

V první části této meditace se projevují mystéria *minulé karmy* světa, která jsou spojena s působením sil ducha Otce prostřednictvím první hierarchie. Jsou to zákony světové spravedlnosti, které jsou základem našeho vesmíru a řídí ho. Jsou podobné tomu, co člověk nazývá svou „vzpomínkou“, ale působí v měřítku celého kosmu. Zdroje této minulé karmy nutno hledat až v prvotním stavu lidstva, který je vyjádřen slovy:

„Kde ve vládnoucím bytí tvůrce světů povstává vlastní Já v Božím Já.“ Tyto síly světové karmy minulosti jsou v člancích člověka stále přítomny, působí v nich a vedou ho, byť pro obyčejné lidské vědomí nevědomě, k uskutečnění jeho individuálního osudu.

Zcela jinak působí v oblasti karmy síly Synovy neboli Kristovy, jak je to popsáno v další části meditace, v níž se projevují mystéria *současné karmy* světa. Zde se účastní Kristovy síly prostřednictvím druhé, sluneční hierarchie na tvoření a uskutečnění druhého způsobu karmy v našem kosmu. Tyto síly obsahují všechny tvůrčí impulsy, všechny vývojové procesy našeho kosmu až k jejich pozemské realizaci. Když se ale v naší době člověk vědomě spojí s těmito impulsy, pak potřebuje opravdové poznání Krista jako kosmicky *sluneční* bytosti, bez níž není možný současný karmický vývoj člověka a lidstva, přičemž ono „uvědomování si“ kosmicko-telurického působení Kristovy bytosti v meditaci vede postupně ke spojení lidského vlastního Já se „Světovým Já“ Kristovým:

„Kde vlnící se činy světového vývoje spojují vlastní Já se Světovým Já.“

V pozemském organismu se projevují tyto karmické síly „*současnosti*“ zejména v rytmickém systému, který je spojen s činností srdce a plic, v nichž se dotýkají lidské rytmy tvůrčích rytmů makrokosmu neboli „světových rytmů“, kterými působí v „okruhu“ Země „Kristova vůle“ a vytváří prostřednictvím druhé hierarchie karmu současnosti.

A také síly Ducha Svatého působí - prostřednictvím třetí hierarchie - v oblasti karmy, o čemž se mluví v třetí části meditace. V ní jsou obsažena mystéria *karmy budoucnosti*, která nestačí přijmout ani „vzpomínáním“, ani „uvědomováním si“, ale je třeba zření, konkrétní „zření ducha“, které se může v člověku vyvinout v naší době jen vlastním svobodným chtěním. Neboť jen ve svobodě může moderní člověk dospět k takovému stavu, z něhož bude možná vědomá účast na vytváření budoucí karmy světa a v němž se nechá oplodnit světlem „věčných cílů bohů“ a spojí se se „světovými myšlenkami Ducha“, které dnes dává lidem anthroposofie:

„Kde věčné cíle bohů darují světlo podstaty světů vlastnímu Já k svobodnému chtění.“

Pak bude postupně proměňovat myšlení lidské hlavy, které je v naší době schopno chápat jen mrtvé pojmy, v orgán „intelektuálního jasnozření“.

A tyto tři elementy světové karmy přivádí postupně Kristus do zcela nového společného působení, aby jejich společné zjevení mohlo umožnit proměnu naší Země v nový zdroj lásky, života a světla.

Tento zcela nový Kristův vztah k celkové světové karmě je výsledkem opravdu centrální události naší doby, o níž Rudolf Steiner řekl, že se Kristus stává *Pánem karmy*, což je spojeno s jeho současným zjevením v éterickém světě.

Duchovní Kristus-Slunce má zářit od naší doby do pozemského bytí, do vývoje lidstva, jak je to vyjádřeno v druhém oddílu čtvrté části meditace Základního kamene, která začíná slovy:

„Božské světlo, Kriste-Slunce.“

O tomto novém Kristově úkolu - být Pánem karmy - řekl Rudolf Steiner: „Aby se naše karmické konto v budoucnosti vyrovnalo, to znamená, aby se dostalo do takového světového řádu vzhledem k budoucnosti, když jsme našli cestu ke Kristu, aby způsob našeho karmického vyrovnání vyvolal *největší možné zdraví člověka* pro zbytek zemského vývoje, to bude starostí toho, kdo se v naší době stává Pánem karmy, to bude starostí Kristovou.“ A toto téma pak pokračuje v jiné přednášce: „Tím jsme poukázali na zcela důležitou a podstatnou událost naší doby, na nové zjevení Krista v éterickém těle. ... Poukázali jsme na to, že se Kristus zjevuje na Zemi ve své funkci soudce, na rozdíl od trpícího Krista na Golgotě jako Kristus triumfující, jako Pán karmy, kterého zvěštovali už ti, kteří malovali Krista při Posledním soudu. ...*Je to opravdu něco, co začíná ve 20. století a bude to probíhat až do konce Země.* Poslední soud, to znamená uspořádání karmy, začíná v našem 20. století.“

To znamená, že Kristus dnes, aby uskutečnil své působení jako Pán karmy v lidstvu, vstupuje do zcela nového vztahu k všeobsáhlé bytosti, kterou jsme v názvu této kapitoly nazvali „velkou karmickou bytostí“ a která v sobě zahrnuje duchovní bytosti všech devíti hierarchií, neboť Kristus „je vůdcem ... všech bytostí vyšších hierarchií a řídí je.“

To také umožňuje lépe chápat hlubší smysl odkazu Rudolfa Steinera na to, že to byl jeho centrální úkol, aby odhalil *křesťanská mystéria* znovuvtělování a karmy v naší době. Neboť řekl, „že dnes je živoucí Kristus v duchovních světech živým učitelem reinkarnace [a karmy].“ A tak už při svém prvním vystoupení jako duchovní učitel ještě v rámci staré Theosofické společnosti navrhl jako jedno z prvních témat pro své anthroposofické přednášky téma „Praktická karmická cvičení“. Ale v té době (1902) ještě tyto přednášky nemohl realizovat, jednak kvůli odporu ze strany tehdejšího vedení Theosofické společnosti, ale také kvůli vnitřní nezralosti většiny jejích členů. To mělo za následek, že byl Rudolf Steiner přinucen celá tři sedmiletí, až do Vánočního sjezdu na přelomu let 1923/1924 čekat, než mohl otevřeně mluvit z inspirace oné všeobsáhlé „karmické bytosti“, na niž jen zcela krátce poukázal v přednášce z 10. ledna 1915.

Osmdesát čtyři karmických přednášek v roce 1924 ale bylo teprve jen začátkem mocného zjevení kosmicko-telurických karmických mystérií, začátkem zjevení Krista jako Pána karmy pro pozemské lidstvo prostřednictvím této vznešené bytosti.

Tak musíme, jestliže hovoříme o těchto duchovních bytostech, které z esoterického hlediska stojí za anthroposoficky orientovanou duchovní vědou, kterou založil na Zemi Rudolf Steiner, postavit vedle Kristu sloužícího Ducha času Michaela a vedle Nebeské Sofie také tuto bytost jakožto personifikovaného nositele karmických mystérií v našem kosmu.